

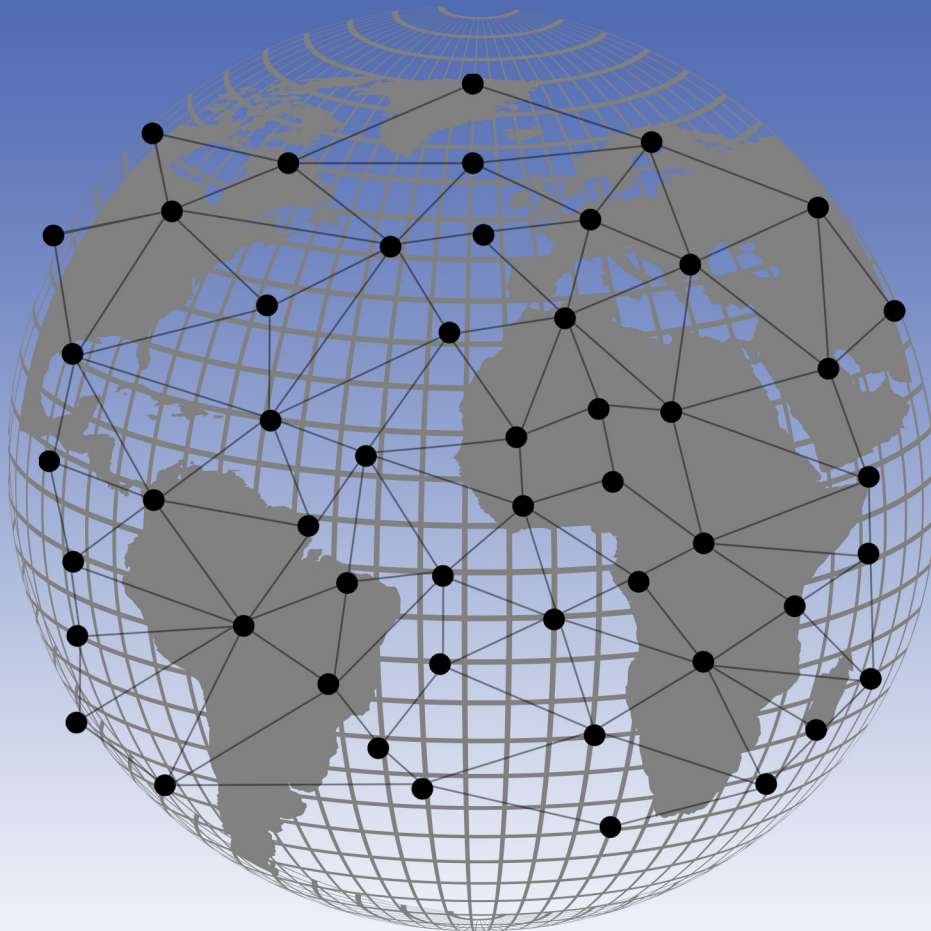

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

پایش تحولات تجارت جهانی (گزارش چهل و دوم)

در این شماره می‌خوانید:

- کوشش‌های اردوغان برای بازی برد - برد با پوتین: ترکیه محلی برای دورزدن تحریم‌های روسیه در قبال دریافت امتیازات اقتصادی روسیه برای کاهش بحران اقتصادی
- عدم موفقیت تحریم‌های آمریکا علیه اقتصاد روسیه: دورزدن تحریم‌ها از طریق متحدین آمریکا همچون ترکیه، امارات و هند
- اثرپذیری متفاوت کشورهای اتحادیه اروپا از تحریم گاز روسیه: تاثیر شدید بر کشورهای اروپای شرقی و عدم اثرگذاری بر کشورهایمانند سوئد
- تلاش‌های آذربایجان برای توسعه کریدور میانی و تبدیل این مسیر به مسیر اصلی حمل‌ونقل کالا در اوراسیا: آیا ایران بازنده اصلی است؟

شناسنامه گزارش

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

عنوان:

پایش تحولات تجارت جهانی
(گزارش چهل و دوم)

مدیریت اقتصاد کلان و آینده پژوهی

تاریخ انتشار: مهر ۱۴۰۱

واژه‌های کلیدی: تحریم‌های ثانویه، پالایشگاه‌های روسی، اردوغان، پوتین، توافق ابراهیم، اوراق قرضه یوانی، تجارت دریایی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

سلسله گزارش‌های "پایش تحولات تجارت جهانی" رویدادهای کلیدی در محیط ژئواکونومیک ایران را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. در این قالب، رویدادهای کلیدی از منظر تاثیرگذاری بر دیپلماسی اقتصادی و موقعیت ژئواکونومیک ایران مورد توجه قرار می‌گیرند. هدف از تهیه این گزارش که به صورت ماهانه از سوی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران منتشر خواهد شد ارائه تصویری روشن از محیط ژئواکونومیک ایران و فرصت‌ها و تهدیدهای ایران در این فضا است.

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۶	تحولات جهانی
۷	تحولات منطقه‌ای
۱۵	داده‌های تازه

مقدمه

ایران در اقتصاد سیاسی بین‌الملل موقعیتی دوگانه دارد. از یک‌سو ارتباطات بین‌المللی این کشور به کمترین میزان در دهه‌های اخیر رسیده است و از دیگر سو کشور به‌صورت مضاعف از تحولات در محیط روانی و عملیاتی اقتصاد سیاسی بین‌الملل متأثر می‌شود. سلسله گزارش‌های "پایش تحولات تجارت جهانی"، باهدف بررسی رویدادهای بااهمیت از منظر تأثیرگذاری بر دیپلماسی اقتصادی و موقعیت ژئواکونومیک ایران، در دولایه جهانی و منطقه‌ای به رشته تحریر درآمده است. در این گزارش، گلچینی از تحولات اخیر در دولایه جهانی و منطقه‌ای محیط ژئواکونومیک ایران مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.

تحولات جهانی

آمریکا در مسیر اعمال تحریم‌های ثانویه علیه روسیه؟

دفتر کنترل دارایی‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا اعلام کرد که آماده است تا هر مؤسسه خارج از روسیه را که از سیستم پرداخت این کشور با هدف دورزدن تحریم‌های مسکو استفاده می‌کند را تحریم کند. از منظر وزارت خزانه‌داری آمریکا، مؤسسات مالی که قراردادهای جدید یا توسعه‌یافته‌ای با سیستم کارت پرداخت ملی روسیه (NSPK) منعقد می‌کنند در خطر حمایت از تلاش‌های روسیه برای دورزدن تحریم‌های ایالات متحده از طریق استفاده گسترده از سیستم پرداخت ملی MIR در خارج از قلمرو فدراسیون روسیه هستند و با تحریم مواجه خواهند شد.

وزارت خزانه‌داری همچنین رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل که شرکت سیستم پرداخت ملی را مدیریت می‌کند و به NSPK موسوم است را تحریم کرد. پیش‌ازاین، ایالات متحده تهدید کرده بود که بانک‌های خارجی - به‌ویژه مؤسسات مالی ترکیه - را به دلیل همکاری با سیستم میر تحریم خواهد کرد.

از زمان معرفی سیستم پرداخت جدید، بانک‌های روسیه بیش از ۱۲۹ میلیون کارت میر صادر کرده‌اند. این کارت‌ها در حال حاضر در ترکیه، ویتنام، ارمنستان، کره جنوبی، ازبکستان، بلاروس، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، اوستیای جنوبی و آبخازیا پذیرفته می‌شوند.

در صورتی که ایالات متحده این تهدید خود را عملیاتی نماید در عمل تحریم‌های بانکی علیه روسیه وارد فاز ثانویه می‌شود، بدان معنا که ماهیت فرا سرزمینی و جهانی پیدا می‌کند و هر مؤسسه مالی که با روسیه مبادلاتی انجام دهد را در برمی‌گیرد.

برخلاف تصورات اولیه، تحریم‌ها آن‌گونه که تصور می‌شد به اقتصاد روسیه آسیب نزنده است. بعلاوه روسیه بر تلاش‌های خود برای دورزدن تحریم‌ها افزوده و در این میان به‌ویژه بر متحدین آمریکا همچون ترکیه، امارات و هند تکیه کرده است. تکیه روسیه به این کشورها و امتیازاتی که به آنها می‌دهد شرایط را تا حدی برای دورزدن تحریم‌ها فراهم آورده و غرب را در موقعیت دشواری قرار داده است. از یک‌سو تحریم‌ها، کارایی لازم را ندارد و از طرف دیگر برای اعمال سفت‌وسخت تحریم‌ها، غرب باید با متحدین خود وارد چالش شود.

با این حال اقدام وزارت خزانه‌داری آمریکا نشانه مهمی در جهت سوق یافتن تدریجی این کشور به اعمال تحریم‌های ثانویه علیه روسیه است.

امیدواری پوتین به تجارت ۲۰۰ میلیارد دلاری با چین

رئیس‌جمهور روسیه در دیدار با همتای چینی در اجلاس اخیر سازمان همکاری شانگهای از افزایش تجارت با چین به ۲۰۰ میلیارد دلار در سال جاری خبر داد. پوتین تأکید کرده است که روابط با چین به

طور فعال در حال توسعه است. او اشاره کرده که در سال گذشته، حجم مبادلات تجاری ۳۵ درصد افزایش یافت و از ۱۴۰ میلیارد دلار گذشت. وی افزود: من متقاعد شده‌ام که تا پایان سال به رکوردهای جدیدی خواهیم رسید و در آینده نزدیک، طبق توافقات، حجم مبادلات تجاری سالانه را به ۲۰۰ میلیارد دلار یا بیشتر خواهیم رساند. تحریم‌های شدید غرب علیه روسیه، چین را به مهم‌ترین شریک تجاری این کشور بدل کرده است. شریکی که حدود ۳۰ درصد از کل تجارت خارجی روسیه را در دست دارد.

پالایشگاه‌های روسی در کنترل آلمان

وزارت اقتصاد اخیراً اعلام کرد که برلین کنترل زیرمجموعه‌های آلمانی شرکت‌های بزرگ نفتی روسیه، Rosneft Deutschland (RDG)، Rosneft و RN Refining & Marketing را در دست گرفته و آنها را به مدت شش ماه تحت مدیریت دولت این کشور قرار می‌دهد. مقامات آلمانی، دلیل این اقدام را اطمینان از بهره‌برداری از سه پالایشگاه نفت روسنت برشمرده است. پس از اینکه ارائه‌دهندگان خدمات مهم، بیمه‌گران و بانک‌ها از همکاری با شرکت روسی خودداری کردند، تداوم فعالیت این پالایشگاه‌ها به خطر افتاده است.

مبنای قانونی این اقدام، ماده ۱۷ قانون امنیت انرژی آلمان است. بر اساس این ماده، شرکتی که زیرساخت‌های حیاتی در بخش انرژی را اداره می‌کند، در صورتی که قادر به تداوم کارکرد و ارائه کالا یا خدمات نباشد تحت مدیریت دولت قرار می‌گیرد تا اختلالی در امنیت انرژی به وجود نیاید.

شرکت‌های روسنت حدود ۲۰ درصد از ظرفیت‌های پالایشگاه نفت در آلمان را تشکیل می‌دهند که آن را به یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های این کشور تبدیل می‌کند. صدراعظم آلمان این تصمیم را دشوار اما ضروری برای امنیت انرژی آلمان برشمرد و تلاش برای تصاحب این شرکت‌ها را رد کرد. در اوایل سال جاری، برلین یک شرکت زیرمجموعه گازپروم به نام گازپروم آلمانیا را تصاحب کرد.

تحولات منطقه‌ای

اردوغان در پی بازی برد - برد با پوتین

با وجود آنکه ترکیه تنها شریک گفتگوی سازمان همکاری شانگهای است و حتی عضو ناظر نیز محسوب نمی‌شود اما در اجلاس اخیر سازمان همکاری شانگهای در بالاترین سطح، شرکت کرد. رجب طیب اردوغان از این اجلاس به‌عنوان فرصتی برای رایزنی با کشورها در جهت کاهش بحران اقتصادی این کشور بهره برد. تمرکز اردوغان در این اجلاس بر رایزنی با پوتین برای شکل‌دهی به قراردادهای جدید در حوزه انرژی با هدف کاهش کسری تراز تجاری این کشور بود.

پس از دیدار دو رهبر، پوتین اعلام کرد که دو کشور اراده جدی برای حذف دلار از مبادلات خود دارند.

او همچنین از موافقت روسیه برای پرداخت ۲۵ درصد از مجموع گاز صادراتی این کشور به ترکیه به روبل خبر داد و تأکید کرد که این مکانیسم به‌زودی عملیاتی می‌شود. برخی رسانه‌ها مدعی شدند که اردوغان در این دیدار خواستار تخفیف ۲۵ درصدی در قیمت گاز صادراتی روسیه به ترکیه شده است.

در یک سال منتهی به ژوئن ۲۰۲۲ در پیامد افزایش شدید قیمت حامل‌های انرژی، ترکیه ۸۳٫۵ میلیارد دلار برای واردات انرژی، هزینه کرده است. روسیه مهم‌ترین تأمین‌کننده انرژی ترکیه محسوب می‌شود و اردوغان می‌کوشد با شکل‌دهی به‌نوعی بازی برد - برد با پوتین با تسهیل شرایط برای دورزدن تحریم‌ها توسط روسیه از مسیر ترکیه، امتیازاتی در راستای واردات انرژی از روسیه کسب نماید و بحران ارزی و اقتصادی این کشور را کاهش دهد.

اردوغان در سال ۲۰۲۳ با انتخاباتی سرنوشت‌ساز مواجه است و به‌شدت نگران است که در آستانه انتخابات سقوط لیر تشدید شود و زمینه‌های شکست در انتخابات را فراهم کند. کسری حساب‌جاری ترکیه در ۷ ماه گذشته حدود ۳۷ میلیارد دلار بوده است. تنها در ماه گذشته کسری تجارت خارجی ترکیه حدود ۱۱ میلیارد دلار بوده است و با تداوم این روندها پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۲۲ کسری حساب‌جاری ترکیه به حدود ۵۰ میلیارد دلار افزایش یابد.

افزون بر این ۱۸۲ میلیارد دلار از بدهی‌های خارجی ترکیه طی ۱۲ ماه آینده سررسید می‌شود که فشارها بر اقتصاد این کشور و لیر را افزایش می‌دهد. شکاف حساب‌جاری ترکیه عمدتاً ناشی از افزایش هزینه‌های واردات این کشور بوده است. این شکاف در ۷ ماهه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ با ۴۳ درصد افزایش به ۲۰۶ میلیارد دلار رسیده است.

حدود ۲۳ درصد کل واردات ترکیه را انرژی تشکیل می‌دهد و روسیه با سهم حدود ۱۶ درصدی بزرگ‌ترین صادرکننده انرژی به ترکیه است. در ماه‌های اخیر مقامات ترک، مکانیسمی به‌طرف روسی ارائه کردند که در قالب آن ترکیه اجازه می‌یابد هزینه واردات انرژی خود از روسیه را به لیر پرداخت نماید و احتمالاً در برابر آن فضاهایی برای شرکت‌های روسی جهت دورزدن تحریم‌ها فراهم نماید.

افزون بر این اردوغان به پوتین پیشنهاد داده که پرداخت بخشی از هزینه واردات انرژی ترکیه از روسیه را به بعد از انتخابات سال ۲۰۲۳ موکول نماید. اما در دیدار اردوغان و پوتین در ماه اوت ۲۰۲۲، رئیس‌جمهور روسیه تنها با پرداخت بخش اندکی از طلب ناشی از صادرات گاز روسیه به ترکیه در قالب روبل موافقت کرد. با مخالفت قاطع روسیه در مورد پیشنهاد پرداخت هزینه‌های واردات گاز به لیر، ترکیه اخیراً بر پرداخت بدهی به روبل و دریافت اعتبارات مالی از روسیه متمرکز شده است.

همچنین ترکیه به سرمایه‌گذاری شرکت‌های روس در این کشور چشم دوخته است و اردوغان از مسیر مذاکره با پوتین می‌کوشد تا سرمایه‌های بیشتری از روسیه جذب نماید. شرکت روس اتم تاکنون در قالب ساخت نخستین نیروگاه هسته‌ای ترکیه ۵ میلیارد دلار در این کشور سرمایه‌گذاری کرده است و انتظار

می‌رود این رقم را به ۱۵ میلیارد دلار افزایش دهد. افزون بر این احتمالاً ترکیه خط اعتباری از گازپروم بانک وابسته به شرکت گازپروم به روبل دریافت خواهد کرد و از آن برای پرداخت هزینه واردات گاز استفاده خواهد کرد. این اقدام می‌تواند نیاز ترکیه به دلار را کاهش دهد و درعین حال خطر مسدود شدن دارایی‌های روسیه را نیز کاهش می‌دهد.

اما تاکنون مهم‌ترین اثر همکاری فزاینده اردوغان با روسیه در جریان سرمایه‌های با منشأ نامعلوم به ترکیه بروز و ظهور یافته که در شش ماه اخیر به شدت افزایش یافته است. در ۶ ماهه نخست سال جاری، ورود سرمایه با منشأ نامعلوم به ترکیه به ۲۴ میلیارد دلار رسیده است و سهم مهمی در کاهش کسری حساب جاری این کشور ایفا کرده است. حذف تقریباً کامل شرکت‌های روسی از بازار غرب، آنها را به کشورهایی مانند ترکیه، چین و امارات راهی کرده است. تعداد فزاینده‌ای از شرکت‌های روسی در ترکیه فعالیت می‌کنند. بین ماه‌های آوریل تا جولای ۲۰۲۲ حدود ۲۵ هزار خانه در ترکیه به فروش رفته است. ۲۰ درصد از این میزان را شهروندان روسیه خریداری کرده‌اند. افزون بر این، جریان گردشگران روس به ترکیه نیز به صورت چشمگیری افزایش یافته است.

کوشش‌های فزاینده اردوغان برای شکل‌دهی به نوعی بازی برد - برد با پوتین احتمالاً تداوم خواهد یافت. در یک‌سوی این بازی ترکیه به محلی برای دوزدن تحریم‌های روسیه بدل شده و در طرف دیگر امتیازات اقتصادی روسیه می‌تواند با کاهش بحران اقتصادی ترکیه و ارتقای پایگاه اجتماعی اردوغان در انتخابات ۲۰۲۳ مؤثر باشد.

ترکیه در عین اینکه عضو ناتو محسوب می‌شود روابط تنگاتنگ با آمریکا و اتحادیه اروپا دارد آشکارا تحریم‌های روسیه را نادیده گرفته است. ایالات متحده اخیراً به شرکت‌های ترک در این زمینه هشدار داد و معاون وزارت خزانه‌داری آمریکا در نامه‌ای به اتاق بازرگانی ترکیه در مورد عواقب دوزدن تحریم‌های روسیه هشدار داد.

افزون بر این در روزهای اخیراً صریحاً بانک‌های ترکیه را به تحریم تهدید کرد. اما به نظر می‌رسد اردوغان این هشدارها را جدی نگرفته است. هنوز روشن نیست که پوتین تا چه اندازه می‌تواند و می‌خواهد ناجی اردوغان در انتخابات ۲۰۲۳-۲۰۲۲ باشد؛ اما آنچه روشن است آنکه ترکیه به طور فزاینده‌ای به جغرافیایی برای دوزدن تحریم‌های روسیه بدل می‌شود.

توافق جدید آذربایجان و قزاقستان

رئیس‌جمهور قزاقستان در سفر اخیر خود به آذربایجان، توافقنامه‌های مهمی با این کشور امضا کرد. علی‌اف و همتای قزاقستانی، دو قرارداد همکاری استراتژیک و یازده یادداشت تفاهم، یک پروتکل، سه موافقت‌نامه و یک طرح همکاری امضا کردند که توسط نهادها و شرکت‌های دولتی پیشرو دو کشور در این زمینه‌ها امضا شد. حمل‌ونقل، انرژی، تجارت، راه‌آهن، هوافضا و توسعه دیجیتال در حوزه‌های توافقات دو

کشور بود.

"برنامه جامع توسعه همکاری بین جمهوری آذربایجان و جمهوری قزاقستان برای سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۶" که توسط هر دو رئیس‌جمهور امضا شد، مهم‌ترین توافق با هدف تحکیم روابط متقابل در بخش‌های مختلف بود. علی‌اف پس از امضای اسناد تأکید کرد که تمرکز دو کشور بر اولویت‌های فعالیت متقابل در زمینه حمل‌ونقل و لجستیک به ما امکان می‌دهد تا صادرات و واردات بیشتری انجام دهیم. محور اصلی همکاری دو کشور در حمل‌ونقل و لجستیک، استفاده از کریدور میانی یا کریدور کاسپین و ادغام مسیر چندوجهی زنگزور در آن است. انتظار می‌رود تحقق پتانسیل کامل این کریدور به افزایش گردش مالی دوجانبه کمک کند که در نیمه اول سال ۲۰۲۲ به ۱۹۴ میلیون دلار رسید. پیش‌بینی می‌شود گردش مالی تجاری دو کشور تا پایان سال جاری به ۴۸۰ میلیون دلار برسد.

در ماه ژوئن، وزرای خارجه آذربایجان، قزاقستان و ترکیه در باکو توافق کردند که همکاری بین سه کشور را تقویت کنند و اتصالات منطقه‌ای را از طریق توافقی‌های موجود و جدید تقویت کنند. طرفین توافق کردند که در راستای فعلیت یافتن پتانسیل‌های کریدور میانی یا ترانس خزر که از آسیای جنوب شرقی و چین شروع می‌شود و از قزاقستان، دریای خزر، آذربایجان، گرجستان، ترکیه و بیشتر کشورهای اروپایی می‌گذرد، سرمایه‌گذاری کنند. بندر باکو (آذربایجان)، بنادر آکتائو (قزاقستان) و بندر ترکمن‌باشی (ترکمنستان) مسیرهای دریایی اصلی این کریدور حمل‌ونقل چندوجهی محسوب می‌شوند.

از حدود ۱۰ میلیون کانتینری که سالانه از چین به اروپا حمل می‌شود، ۹۶ درصد از مسیرهای دریایی انتقال پیدا می‌کنند و تنها ۴ درصد باقی‌مانده از راه آهن ترانس سیبری استفاده می‌کنند که به آن کریدور شمالی نیز می‌گویند و به‌عنوان مهم‌ترین مسیر خشکی راه ابریشم از قزاقستان عبور می‌کند.

آذربایجان و ترکیه مدعی‌اند که کریدور میانی در مقایسه با کریدور شمالی به‌عنوان یک مسیر تجاری بین اروپا و آسیا، اقتصادی‌تر و سریع‌تر است و مسافت سفر را ۲۰۰۰ کیلومتر کاهش می‌دهد. کریدور میانی همچنین از شرایط آب‌وهوایی مطلوب‌تری عبور می‌کند و زمان سفر را در مقایسه با مسیر دریایی ۱۵ روز کوتاه می‌کند. علاوه بر این، کریدور میانه فرصت‌های بزرگی را برای حمل‌ونقل کالا در آسیا فراهم می‌کند تا با یکپارچه‌سازی اتصالات بندری در ترکیه، انتقال کالا به خاورمیانه، شمال آفریقا و منطقه مدیترانه تسریع و تسهیل شود.

آذربایجان در یک سال اخیر تلاش‌های وسیعی برای توسعه کریدور میانی و به‌ویژه مسیر زنگزور انجام داده است و در این راستا کوشیده است تا همکاری کشورهای آسیای مرکزی برای تبدیل این مسیر به مسیر اصلی حمل‌ونقل کالا در اوراسیا را جلب نماید. روشن است که پیشرفت این کریدور و تبدیل شدن آن به مسیر اصلی حمل‌ونقل کالا در پهنه اوراسیا علیه منافع ژئواکونومیک ایران است.

کاهش شدید صادرات پاکستان به افغانستان

گزارش جدید اتاق بازرگانی و صنعت افغانستان نشان از کاهش شدید صادرات پاکستان به این کشور دارد. در یک سال منتهی به شهریور ۱۴۰۱ صادرات پاکستان به افغانستان بیش از ۵۵ درصد کاهش یافته است. کاهش شدید قدرت خرید مردم افغانستان، افزایش تولیدات داخلی و محدودیت‌های بانکی، مهم‌ترین عوامل در کاهش واردات کالا از پاکستان بوده‌اند. برای نخستین بار در سال‌های اخیر واردات سالانه افغانستان از پاکستان به کمتر از یک میلیارد دلار کاهش یافته است.

اما در مقابل صادرات افغانستان به پاکستان افزایش چشمگیری نشان می‌دهد و در یک سال گذشته به بیش از یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار رسیده است. صادرات زغال‌سنگ افغانستان به قیمت پایین‌تر از قیمت بازارهای جهانی به پاکستان، مهم‌ترین عامل افزایش صادرات افغانستان بوده است. در یک سال گذشته افغانستان روزانه ۵ هزار تن زغال‌سنگ به پاکستان صادر کرده است. برخی برآوردها نشان می‌دهد که پاکستان از رهگذر واردات زغال‌سنگ ارزان قیمت افغانستان، سالانه حدود ۲ میلیارد دلار منفعت می‌برد.

تجارت اسرائیل و جهان عرب در دوسالگی توافق ابراهیم

۱۵ سپتامبر، دومین سال شکل‌گیری توافق ابراهیم بود. توافقی که راه را بر عادی‌سازی روابط اسرائیل با امارات، بحرین، مراکش و سودان گشود. در دومین سالگرد این توافق، وزیر خارج امارات راهی اسرائیل شد تا توسعه مناسبات را بررسی نماید. در آستانه سفر مقام اماراتی آماری در مورد روند توسعه روابط تجاری اسرائیل و امارات منتشر شده که شایان توجه است.

وزارت امور اقتصادی اسرائیل اعلام کرده است که تجارت کالایی بین این کشور و شرکای عرب در نیمه نخست سال ۲۰۲۲ به ۱,۴ میلیارد دلار رسیده است. برآوردهای وزارت اقتصاد اسرائیل نشان می‌دهد که ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون دلار دیگر به حجم تجارت تا پایان سال جاری افزوده شود. این تجارت حوزه نظامی را که عمدتاً صادرات اسرائیل به این کشورها را در برمی‌گیرد و محرمانه است را شامل نمی‌شود. مجموع تجارت بین این کشورها و اسرائیل در حوزه کالا و خدمات در سال ۲۰۲۱ به حدود ۱,۲ میلیارد دلار رسید.

در این میان روابط تجاری با امارات رشد بسیار بیشتری داشته است. سفیر اسرائیل در امارات، مدعی است که تجارت بین دو کشور در سه سال آینده به ۵ میلیارد دلار خواهد رسید. البته ظاهراً شرکت‌های اسرائیلی انتظارات غیرواقعی زیادی در مورد تجارت با امارات داشته‌اند که در یک سال اخیر روشن شده است که کسب سود از تجارت با این کشور چندان ساده نیست. مقامات اسرائیلی در آستانه دومین سال توافق ابراهیم به واقع‌بین شدن تجار اسرائیلی اشاره کرده و گفته‌اند که شرکت‌ها متوجه شدند امارات، سرزمین رؤیاهای آنان نیست.

با وجود این، سرمایه‌گذاری‌های امارات در اسرائیل در حال افزایش است. شرکت سرمایه‌گذاری Mubadala امارات یک میلیارد دلار در حفاری نفت در میدان تمر در دریای مدیترانه، سرمایه‌گذاری کرد. امارات در صندوق‌های سرمایه‌گذاری اسرائیل بالغ بر ۱۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری کرده است. دو کشور همچنین یک صندوق تحقیق و توسعه جدید با سرمایه اولیه ۱۰۰ میلیون دلار ایجاد کردند.

اما مهم‌ترین صندوقی که در نتیجه توافق ابراهیم ایجاد شد، با وعده سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیارد دلاری محمد بن زاید برای سرمایه‌گذاری در اسرائیل ایجاد شد. در پیامد آشفتگی‌های سیاسی در اسرائیل و تغییر مداوم دولت‌ها تا ابتدای سال ۲۰۲۲، وارد فرایند عملیاتی نشد. با وجود این، صندوق هنوز تأمین مالی فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدی در اسرائیل را آغاز نکرده است.

سفیر اسرائیل در امارات اشاره کرده است که اماراتی‌ها کمتر به استارت‌آپ‌ها علاقه دارند و پول کلان را تنها در پروژه‌های زیرساختی بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کنند و تاکنون موفق به یافتن پروژه‌های ارزشمندی نشده‌اند. حتی شرکت بزرگ بندری امارات موسوم به DP مناقصه‌ای را برای بهره‌برداری از بندر حیفاه به دست آورد؛ اما بعداً از انجام پروژه انصراف داد.

اما دو طرف امیدوارند در پیامد امضای موافقت‌نامه تجارت آزاد در ماه می ۲۰۲۲، تجارت طرفین به سرعت روبه‌رشد رود و در ۲۰۳۰ به ۱۰ میلیارد دلار افزایش یابد. گردشگری یکی دیگر از حوزه‌های در حال رشد در روابط امارات و اسرائیل است. حدود ۵۰۰ هزار اسرائیلی در دو سال گذشته از امارات دیدن کردند که بیشتر آنها به‌عنوان گردشگر به این کشور سفر کردند. حتی در طول همه‌گیری ویروس کرونا و پس از آن، امارات مرزهای خود را برای گردشگران اسرائیلی باز نگه داشت.

در دوسالگی توافق ابراهیم می‌توان گفت که آثار اقتصادی آن عمدتاً به توسعه تجارت اسرائیل و امارات محدود شده است. روابط دو طرف در حوزه سرمایه‌گذاری چندان توسعه‌نیافته و روابط اقتصادی اسرائیل با سایر کشورهای عربی که متأثر از این توافق با آن عادی‌سازی نمودند، گسترش نیافته است.

سرمایه‌گذاری آمازون در امارات

(AWS)، شرکت خدمات وب آمازون، از سرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلار در امارات تا ۲۰۳۶ خبر داده است. این شرکت اخیراً دومین منطقه ابری خاورمیانه خود را در امارات راه‌اندازی کرده است که به سازمان‌ها امکان می‌دهد از یکی از بزرگ‌ترین ارائه‌دهندگان خدمات ابری جهان استفاده کنند. راه‌اندازی منطقه AWS خاورمیانه (امارات متحده عربی) در امارات متحده عربی، با هدف حمایت از کارآفرینان، شرکت‌ها، دولت‌ها و سایر نهادها در ذخیره‌ایمن داده‌های آنها صورت گرفته است.

پیش‌بینی می‌شود در پیامد سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های این شرکت در ۱۵ سال آینده حدود ۱۱ میلیارد دلار به تولید ناخالص داخلی امارات افزوده شود. بعلاوه هزینه‌های پیش‌بینی شده این شرکت برای ساخت‌وساز و بهره‌برداری از منطقه جدید به طور متوسط سالانه از ۶۰۰۰ شغل تمام‌وقت، پشتیبانی

می‌کند. مقامات اماراتی گفته‌اند این رخداد، موقعیت ابوظبی برای ارتقای موقعیت خود به‌عنوان یک اقتصاد دیجیتال پیشرو با استفاده از فناوری پیشرفته برای حمایت از رشد کسب‌وکار را تقویت می‌کند. کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس تعداد زیادی از شرکت‌های جهانی فناوری ابری را به دلیل افزایش مصرف‌کنندگان جوان و متمرکز بر فناوری و چشم‌انداز دیجیتال در حال تحول در منطقه، جذب می‌کنند. ارزش بازار جهانی رایانش ابری در سال ۲۰۲۱ به ۳۶۸,۹۷ میلیارد دلار رسید و پیش‌بینی می‌شود که با نرخ سالانه تقریباً ۱۶ درصدی از سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۳۰ رشد کند.

فناوری‌های نوظهوری مانند هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی از محرک‌های اصلی آن هستند. انتظار می‌رود هزینه‌های جهانی برای خدمات ابری عمومی سالانه بیش از ۲۰ درصد افزایش یابد و به ۴۹۵ میلیارد دلار در سال جاری میلادی برسد - تقریباً ۸۴ میلیارد دلار بیشتر از آنچه در سال ۲۰۲۰ هزینه شده است - و در سال ۲۰۲۳ به ۶۰۰ میلیارد دلار برسد. AWS بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده خدمات ابری در جهان است که از سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۲ یک‌سوم بازار جهانی را کنترل می‌کند. مایکروسافت و گوگل کلود با سهم بازار به ترتیب ۲۱ و ۸ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

امارات در اندیشه ۵۰ سال آینده

وزیر امور آینده امارات متحده عربی اخیراً بار دیگر از پروژه‌های توسعه‌ای و اقتصادی این کشور در قالب استراتژی کلان موسوم به "پروژه‌های ۵۰" با هدف تبدیل این کشور به یک قطب جهانی در ۵۰ سال آینده سخن گفته است. او هدف از این ابتکار را آماده‌سازی امارات برای چالش‌های آینده عنوان کرده است. او سه عنصر کلیدی استراتژی اقتصادی امارات را برای ۵۰ سال آینده را شامل گسترش توافق‌نامه‌های تجاری، توسعه صنایع پیشرفته و توسعه بخش‌های جدید به‌ویژه در حوزه فناوری‌های اطلاعات برشمرد. قراردادهای مشارکت اقتصادی جامع اقتصادی اخیر که امارات در سال جاری با هند، اسرائیل و اندونزی امضا کرده است، گام نخست در توافق‌های تجارت آزادی است که وزیر اماراتی از آنها به‌عنوان یکی از پایه‌های پروژه ۵۰ سخن گفته است. او اشاره کرده است که به‌زودی پنج توافق جدید مشارکت جامع اقتصادی با کشورهای دیگری در همین راستا امضا خواهد شد. امضای این توافق‌نامه‌ها فراتر از توسعه روابط تجاری امارات، تجارت شرکت‌هایی که امارات را به‌عنوان پایگاه فعالیت خود انتخاب می‌کنند را با هسته اقتصاد جهانی بسیار تسهیل می‌کند.

در حوزه‌های جدید فناورانه، امارات عربی متحده سازمان تنظیم مقررات دارایی‌های مجازی راه‌اندازی کرده است. این سازمان در ماه مارس ۲۰۲۲ شروع به کار کرد. این سازمان چارچوبی برای فعالیت شرکت‌ها در حوزه ارزهای دیجیتال و سایر دارایی‌های دیجیتال فراهم می‌کند و به امارات متحده عربی در جذب شرکت‌های فعال در این حوزه کمک می‌کند. وزیر امور آینده امارات تأکید کرده که آینده دیجیتالی خواهد بود، بنابراین بسیار مهم است که امارات تلاش‌های دیجیتالی خود را دوچندان کند.

یکی دیگر از برنامه‌های امارات در افق ۵۰ سال آتی تمرکز بر آموزش شهروندان این کشور و توسعه قابلیت‌های شهروندان به‌ویژه نسل جدید این کشور برای زندگی در متن اقتصاد جهانی است. وزیر امور آینده امارات با اشاره به رژیم جدید ویزای این کشور با هدف جذب کارآفرینان، اینفلوئنسرها و سایر نخبگان تأکید کرده است امارات به دنبال استعدادیابی از خارج از کشور نیز خواهد بود. در همین راستا، امارات متحده عربی اخیراً اقدامات متعددی را برای جذب شرکت‌های دیجیتال از جمله برنامه‌های ویزا انجام داده است.

امارات متحده عربی با ۰,۱۳ درصد از جمعیت جهان، در حال حاضر حدود ۱,۵ درصد تجارت جهانی را به خود اختصاص داده است. این کشور می‌کوشد موفقیت‌های خود در اقتصاد جهانی را توسعه دهد. از همین رو در پنجاهمین سالگرد تأسیس این کشور، برنامه‌های بلندپروازانه‌ای برای ۵۰ سال آینده ترسیم کرده است.

افزایش ترانزیت کالا از مسیر افغانستان

وزارت مالیه افغانستان در گزارش جدیدی مدعی شده است که در سال جاری میزان ترانزیت کالاهای کشورهای آسیای مرکزی به جنوب آسیا و جنوب آسیای مرکزی از طریق افغانستان نسبت به سال گذشته حدود ۳ برابر افزایش یافته است. در یک سال اخیر بیش از ۵۷ هزار محموله کالاهای ترانزیتی از مسیر افغانستان انتقال یافته است. عمده این کالاها میان کشورهای آسیای مرکزی با هند و پاکستان مبادله شده است. زغال‌سنگ، پنبه و محصولات کشاورزی مهم‌ترین کالاهای ترانزیتی از مسیر افغانستان بین آسیای مرکزی و جنوب آسیا بوده‌اند.

جنگ اوکراین نیز به رونق گرفتن ترانزیت کالا از مسیر افغانستان کمک کرده است. افزون بر این افغانستان در یک سال گذشته به کشورهای آسیای مرکزی و جنوب آسیا حدود ۱۳۸ میلیارد افغانی صادرات داشته است که نسبت به سال پیش از آن حدود ۷۰ میلیارد افغانی افزایش نشان می‌دهد. دولت طالبان به شدت تلاش می‌کند تا افغانستان را به مهم‌ترین مسیر ترانزیتی میان آسیای مرکزی و جنوب آسیا تبدیل نماید و در این مسیر از حمایت پاکستان برخوردار است.

مصر اوراق قرضه یونانی منتشر می‌کند

دولت مصر اخیراً از تصمیم خود برای انتشار اوراق قرضه به واحد پول چین، یوان، خبر داد. وزیر دارایی مصر اعلام کرد اوراق قرضه به ارزش ۲ میلیارد دلار را در قالب اوراق یونانی منتشر خواهد شد. با وجود آنکه دلار هنوز از موقعیت مسلطی در مبادلات جهانی برخوردار است اما بین‌المللی شدن یوان نیز سرعت گرفته است.

در ماه آوریل، بانک مرکزی اسرائیل نیز یوان را به ذخایر ارز خارجی خود اضافه کرد. عربستان سعودی

همچنین در نظر دارد از یوان به جای دلار برای فروش نفت به چین استفاده کند. در پیامد تحریم‌های غرب، روسیه اخیراً به سومین بازار بزرگ یوان در جهان بدل شده است. هند نیز بخشی از پرداخت‌های واردات انرژی از روسیه را به یوان صورت می‌دهد.

اگرچه هنوز یوان برای تبدیل شدن به رقیب تمام‌عیار دلار راه درازی در پیش دارد اما سرعت بین‌المللی شدن این ارز، قابل توجه است. دولت چین از سال‌ها پیش، بین‌المللی کردن یوان را در دستور کار قرار داده است.

داده‌های تازه

پیامدهای کاهش صادرات گاز روسیه بر اقتصاد اروپا از منظر صندوق بین‌المللی پول

کاهش صادرات گاز روسیه به اروپا از مهم‌ترین رخداد‌های دگرگون‌کننده اقتصاد سیاسی بین‌الملل است. روسیه اخیراً یک‌بار دیگر صادرات گاز از مسیر نورد استریم ۱ به اروپا را معلق کرد. احتمال قطع کامل گاز روسیه به اروپا در زمستان پیش رو بالاست. اروپا تا ۲۰۲۷ نمی‌تواند به طور کامل از واردات گاز روسیه بی‌نیاز شود. گزارش تازه صندوق بین‌المللی پول، آثار احتمالی کاهش و قطع گاز روسیه را بررسی کرده است. نکات کلیدی این گزارش را به صورت ذیل می‌توان خلاصه کرد:

۱- تهاجم روسیه به اوکراین، چشم‌انداز رشد جهانی را بیش‌ازپیش تیره‌وتار کرده است و اقتصاد اروپا با توجه به روابط تجاری، سرمایه‌گذاری و مالی با روسیه با مشکلات جدی مواجه شده است. اکنون اروپا در حال تحمل پیامدهای قطع تدریجی صادرات گاز طبیعی از روسیه، بزرگ‌ترین تأمین‌کننده انرژی خود است. چشم‌انداز یک خاموشی کامل و بیسابقه و نگرانی در مورد کمبود گاز همچنان قیمت‌هایی بالاتر و اثرات اقتصادی را تشدید می‌کند. در حالی که سیاست‌گذاران به سرعت در تکاپو هستند اما آنان فاقد طرحی برای مدیریت و به حداقل رساندن تأثیرات ویران‌کننده این رخدادند.

۲- در برخی از کشورهایی که بیشترین آسیب را در اروپای مرکزی و شرقی دارند - مجارستان، جمهوری اسلواکی و جمهوری چک - با خطر کمبود تا ۴۰ درصد از مصرف گاز و کاهش تولید ناخالص داخلی تا ۶ درصد مواجه‌اند. با این حال می‌توان این تأثیرات را با تأمین منابع انرژی جایگزین، کاهش تنگناهای زیرساختی، تشویق به صرفه‌جویی در مصرف انرژی و حمایت از خانواده‌های آسیب‌پذیر و گسترش توافق‌نامه‌های همبستگی برای به اشتراک گذاشتن گاز در سراسر کشورهای عضو اتحادیه کاهش داد.

۳- وابستگی به روسیه برای گاز و سایر منابع انرژی در کشورهای مختلف اتحادیه بسیار متفاوت است. زیرساخت‌های اروپا و عرضه جهانی تاکنون با کاهش ۶۰ درصدی تحویل گاز روسیه از ژوئن ۲۰۲۱ مقابله کرده‌اند. کل مصرف گاز در سه ماهه اول نسبت به سال قبل، ۹ درصد کاهش داشته است و از عرضه‌های جایگزین در بازارهای جهانی به‌ویژه LNG استفاده شده است.

کاهش تا مقدار ۷۰ درصدی گاز روسیه را می‌توان در کوتاه‌مدت با دسترسی به منابع انرژی جایگزین و با توجه به کاهش تقاضا به دلیل قیمت‌هایی بالا، مدیریت کرد. به همین دلیل است که برخی کشورها توانسته‌اند به طور یک‌جانبه واردات روسیه را متوقف کنند. با این حال، تداوم این وضعیت دشوار خواهد بود. کاهش شدید صادرات گاز روسیه می‌تواند منجر به کمبود ۱۵ تا ۴۰ درصدی مصرف سالانه در برخی از کشورهای اروپای مرکزی و شرقی شود.

۴- ما (سندوق بین‌المللی پول) تأثیرات را به دو صورت مورد سنجش قرار داده‌ایم. یکی از آنها رویکرد بازار یکپارچه است که فرض می‌کند گاز می‌تواند به‌جایی که لازم است برسد و قیمت‌ها تعدیل شوند. یکی دیگر از رویکردها بازار پراکنده است که بر استفاده بهینه از گاز بدون توجه به افزایش قیمت‌ها متمرکز است. در این مدل گاز به‌جایی که نیاز است نمی‌رود. استفاده از رویکرد بازار یکپارچه - رویکردی که اتحادیه دنبال می‌کند - برای برآورد تأثیر مستقیم، تاکنون نشان می‌دهد که ممکن است ۰,۲ درصد کاهش برای فعالیت اقتصادی اتحادیه اروپا در نیمه اول سال ۲۰۲۲ باشد.

۵- اگر بازارهای اتحادیه اروپا هم در داخل و هم با سایر نقاط جهان یکپارچه باقی بمانند، رویکرد بازار یکپارچه به ما نشان می‌دهد که بازار جهانی LNG به مهار اثرات اقتصادی کمک می‌کند. به این دلیل که مصرف کاهش یافته در تمام کشورهای مرتبط با بازار جهانی توزیع شده است. در نهایت، با فرض عدم پشتیبانی LNG، تأثیر آن بزرگ‌تر می‌شود: در آن صورت تنها اتحادیه اروپا برای مقابله با قیمت‌های سرسام‌آور گاز باید مصرف را کاهش دهد.

۶- اگر محدودیت‌های فیزیکی مانع از جریان گاز شود، رویکرد بازار پراکنده نشان می‌دهد که تأثیر منفی بر تولید اقتصادی به‌ویژه برای برخی از کشورهای اروپای مرکزی و شرقی که میزان استفاده از گاز روسیه بالاست و عرضه‌های جایگزین اندکی وجود دارد، قابل توجه خواهد بود و می‌تواند به کاهش تا ۶ درصدی تولید به‌ویژه مجارستان، جمهوری اسلواکی و جمهوری چک منجر شود. ایتالیا نیز به دلیل وابستگی زیاد به گاز در تولید برق با تأثیرات قابل توجهی روبرو خواهد شد.

۷- بسته به در دسترس بودن منابع جایگزین و توانایی کاهش مصرف گاز خانگی، اثرات آن بر اتریش و آلمان، شدت کمتری خواهد داشت؛ اما همچنان قابل توجه خواهد بود. اثرات اقتصادی برای سایر کشورهایی که دسترسی کافی به بازارهای بین‌المللی LNG دارند، متوسط و احتمالاً کمتر از ۱ درصد خواهد بود. تأثیرات در سال آینده به اوج خود می‌رسد، سپس با در دسترس قرار گرفتن منابع گاز جایگزین، کمتر می‌شود.

۸- افزایش قیمت عمده‌فروشی گاز همچنین می‌تواند تورم را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. کاهش داوطلبانه مصرف می‌تواند زیان‌های اقتصادی را تا یک‌سوم کاهش دهد.

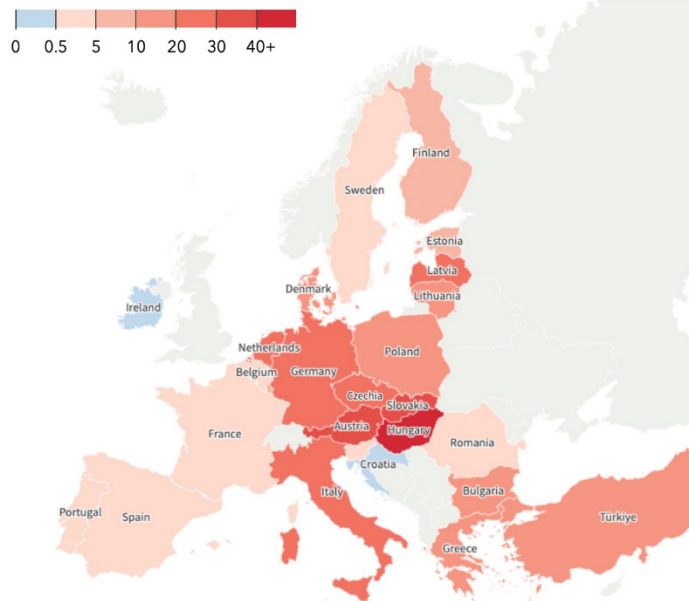
نقشه ذیل که در این گزارش منتشر شده به روشنی نشان می‌دهد که بخش مهمی از کشورهای اروپایی

وابستگی چشمگیری به گاز وارداتی از روسیه دارند.

نقشه ۱- میزان وابستگی اروپا به گاز روسیه

Russian gas dependence

(Russian gas as a share of total energy consumption, 2020, percent)

Source: IMF staff calculations.

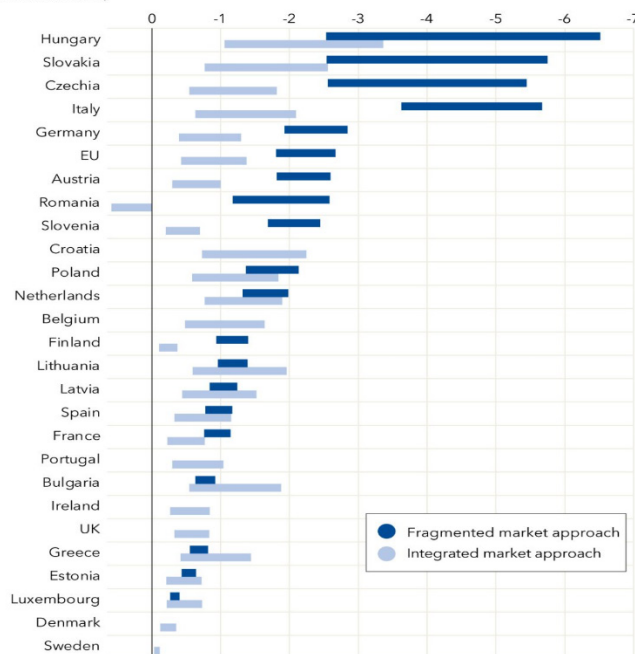
IMF

نمودار ذیل نیز تأثیرات کاهش شدید صادرات گاز روسیه بر اقتصادهای اروپایی را نشان می‌دهد. این نمودار نشان می‌دهد که اثرپذیری کشورهای اتحادیه بسیار متفاوت است. کشورهای اروپای شرقی به شدت از این امر متأثر می‌شوند اما کشورهایی مانند سوئد تأثیرپذیری چندانی ندارند.

نمودار ۱ - اثرپذیری اقتصادهای اروپایی از کاهش صادرات گاز روسیه

Output losses

A Russian gas supply shut-off has varying impacts across Europe.
(percent of GDP)

Source: IMF staff estimates.

IMF

موقعیت برتر آسیا در تجارت دریایی

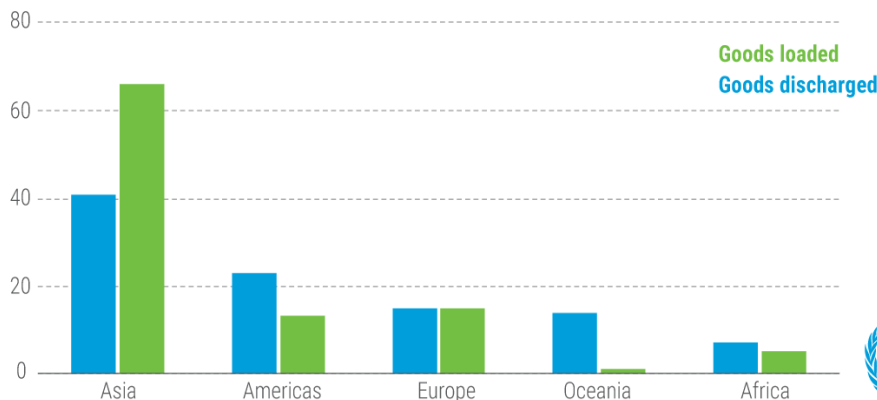
داده‌های تازه آنتکاد نشان از برتری آشکار آسیا در تجارت دریایی دارد. سهم ۶۰ درصدی این منطقه در بارگیری و سهم ۴۰ درصدی آن در تخلیه کالا به‌خوبی موقعیت برتر آن را نشان می‌دهد. به‌ویژه در مقایسه با سهم کمتر ۲۰ درصدی کانون‌های سنتی تجارتی یعنی آمریکا و اتحادیه اروپا.

نمودار ۲ - سهم مناطق در تجارت دریایی

International maritime trade by region, 2020

(Percentage share of global maritime trade volume)

Source: UNCTAD SDG Pulse 2022.

پیش‌بینی‌های جدید رشد اقتصادی چین

داده‌های جدید دولت چین نشان می‌دهد که محرک‌های توسعه جدید به طور فزاینده‌ای در رشد اقتصادی چین نقش آفرینی می‌کنند. شاخص محرک رشد جدید که توسط اداره ملی آمار چین تهیه شده است در سال ۲۰۲۱ با ۳۵,۴ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۵۹۸,۸ رسید.

این شاخص سال ۲۰۱۴ را به‌عنوان سال پایه قرار داده و ۱۰۰ امتیاز را به‌عنوان ارزش پایه به همراه پویایی صنایع جدید و اشکال و مدل‌های جدید کسب‌وکار را در کنار زیرشاخص‌هایی که اقتصاد اینترنتی، قابلیت نوآوری، پویایی اقتصادی، سطح دانش و ارتقای صنعتی است را پوشش و سنجش قرار می‌دهد. در حالی که همه زیرشاخص‌ها در سال ۲۰۲۱ صعود کردند، زیرشاخص اقتصاد اینترنتی با ۴۸,۴ درصد افزایش سالانه به ۱۹۶۳,۶ رسید که ۸۱,۹ درصد در رشد شاخص محرک رشد جدید نقش داشته است. تا پایان سال گذشته، تعداد کاربران اینترنت موبایل در چین به ۱,۴۲ میلیارد نفر رسید که ۵ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافته است، در حالی که تعداد کاربران اینترنت ثابت به ۵۴۰ میلیون نفر رسیده است که نسبت به سال قبل ۱۰,۸ درصد افزایش یافته است.

خرید آنلاین، تحویل غذا و سایر خدمات تجارت الکترونیکی به سرعت توسعه یافته‌اند و کسب‌وکارهای فروش را از طریق پخش زنده، خریدهای گروهی و سایر کانال‌های آنلاین گسترش داده‌اند. در نتیجه، بازار خرده‌فروشی آنلاین شاهد سناریوهای مصرف بیشتر و تقاضای مصرف روبه‌رشد بوده است. سال گذشته، خرده‌فروشی آنلاین چین ۱۴,۱ درصد افزایش یافت و به ۱۳,۱ تریلیون یوان (حدود ۱,۹ تریلیون دلار) رسید. خرده‌فروشی آنلاین کالاهای فیزیکی ۱۲ درصد افزایش یافته و ۲۴,۵ درصد از کل خرده‌فروشی کالاهای مصرفی را به خود اختصاص داده است.

در سال ۲۰۲۱، چین ۲,۸ تریلیون یوان در تحقیق و توسعه (R&D) سرمایه‌گذاری کرد که ۱۴,۶ درصد نسبت به سال ۲۰۲۰ افزایش یافت. سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه این کشور برای شش سال متوالی رشد دورقمی را حفظ کرد. سال گذشته، چین ۶۹۶۰۰۰ پتنت اختراع را مجاز کرد که میانگین مالکیت اختراعات با ارزش اختراع ۷,۵ به بالا در هر ۱۰۰۰۰ نفر رسید.

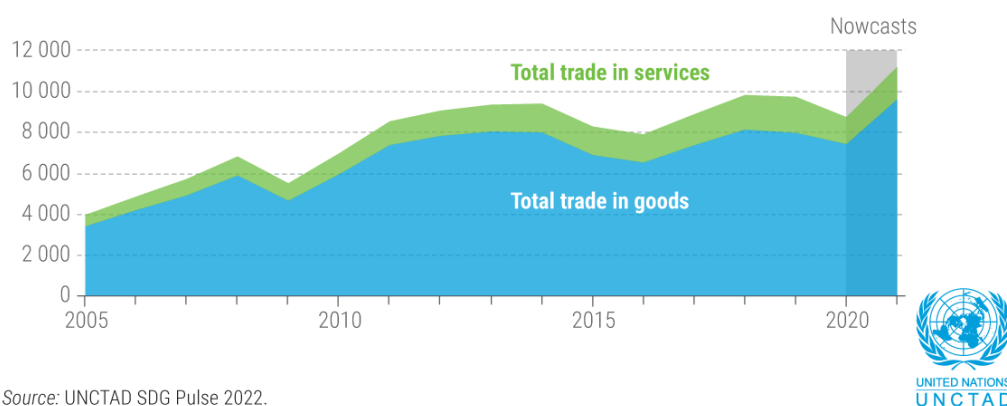
تجارت ۱۱ تریلیون دلاری جهان در حال توسعه

داده‌های جدید آنکتاد نشان از احیای تجارت در جهان در حال توسعه دارد. بر مبنای داده‌هایی که آنکتاد به‌تازگی منتشر کرده، تجارت کالا و خدمات در جهان در حال توسعه از آشوب کرونا خارج شده و در حال احیا شدن است. حجم تجارت کالا و خدمات در کشورهای در حال توسعه به ۱۱,۲ تریلیون دلار در سال ۲۰۲۱ افزایش یافته است.

نمودار ۳- روند رشد تجارت کالا و خدمات در جهان در حال توسعه ۲۰۲۱-۲۰۰۵ (تریلیون دلار)

Trends of goods and services trade in developing economies (Billions of United States dollars)

Source: UNCTAD SDG Pulse 2022.

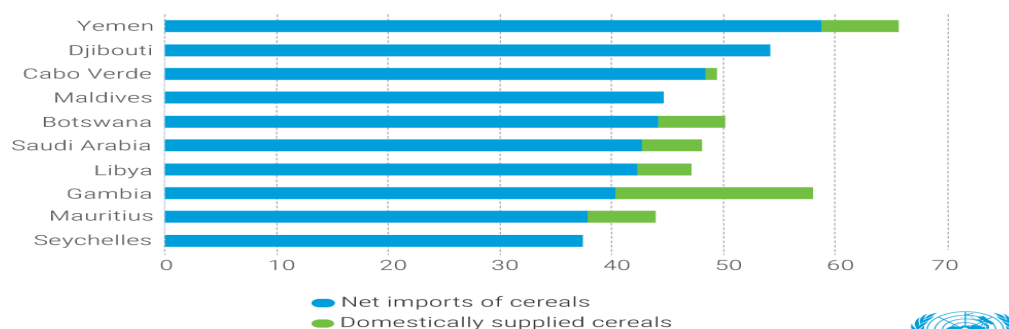
کشورهایی که بیشترین میزان غلات مورد نیاز خود را وارد می کنند

گزارش تازه آنکتاد ده کشوری که بالاترین میزان غلات مورد نیاز خود را از طریق واردات تأمین می کنند به تصویر کشیده است. جایگاه عربستان سعودی و وابستگی شدید آن به واردات غلات قابل توجه است.

نمودار ۴- ده کشور نخست که عمده غلات مصرفی را وارد می کنند (۲۰۱۷-۲۰۱۹)

Top 10 economies by share of imported cereals of total dietary energy supply, 2017-2019 (Percentage of total dietary energy supply)

Source: UNCTAD SDG Pulse 2022.

